

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

**KLASA: 011-01/13-01/03
URBROJ: 507/11-13-1**

Zagreb, 13. studeni 2013.

**MINISTARSTVO UPRAVE
n/p gosp. Arsena Bauka, ministra**

**ZAGREB
Maksimirska 63**

**PREDMET: Zakon o izboru predsjednika Republike Hrvatske
- mišljenje, dostavlja se -**

Poštovani,

kako se sljedeće godine održavaju se redoviti izbori za predsjednika Republike Hrvatske, a Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske u smislu članka 11. st. 2. al. 1. Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 44/06 i 19/07) daje mišljenja za dogradnju i unapređivanje izbornog zakonodavstva, u nastavku Vam, dajemo prijedlog izmjena i dopuna zakona kojim se uređuje izbor predsjednika Republike Hrvatske.

Izbor predsjednika Republike Hrvatske reguliran je Zakonom o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 22/92, . 71/97, 69/04 , 99/04, 44/06 i 24/11).

Prema informacijama kojima raspolažemo, postoji mogućnost da se pristupi donošenju izmjena i dopuna Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske i to u dijelu u kojem se propisuje broj potpisa koji mora prikupiti kandidat za predsjednika Republike Hrvatske na način da bi se povećao broj potrebnih potpisa za pravovaljanost kandidature. (članak 8. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske)

Člankom 5. Ustavnog zakona za provedbu Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 121/10) propisano je da će se zakoni kojima se uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor donijeti najkasnije godinu dana prije održavanja redovitih izbora za zastupnike

Hrvatskog sabora. Iako se navedena odredba neposredno ne odnosi i na izbor predsjednika Republike Hrvatske, smatramo da se posredno može primijeniti i na navedene izbore na način da nije uputno mijenjati zakon u kraćem periodu od godine dana prije dana održavanja redovitih izbora, posebno ako bi se izmjena odnosila na tako bitnu odredbu kao što je propisivanje broja potpisa potrebnog za pravovaljanost kandidature i ako bi taj broj bio veći u izmjenama i dopunama zakona od do tada važeće odredbe čime se postupak prikupljanja potpisa birača u određenoj mjeri otežava.

U pogledu prikupljanja potpisa birača – podupiratelja kandidature, smatramo da bi bilo potrebno izmijeniti članak 9. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske, tako da se izbriše rečenica koja glasi: „Svaki birač može svojim potpisom podržati samo jednog kandidata za predsjednika Republike“.

Ovako koncipiranom odredbom se u određenoj mjeri može narušiti tajnost glasovanja, jer se može presumirati da je birač koji je podupro kandidaturu određenog kandidata, za tog kandidata i glasovao na izborima. U trenutku kada birač želi dati svoj potpis nekom od kandidata s ciljem podupiranja njegove kandidature na izboru za predsjednika Republike Hrvatske, možda on još uvijek ne zna čiju kandidaturu želi poduprijeti, odnosno dvoumi se između dva ili više kandidata i prije izbornog dana želi se upoznati s njihovim programima, kako bi na izborni dan mogao donijeti (za tog birača) pravilnu odluku. Dakle, taj birač možda želi poduprijeti kandidaturu dva ili više predsjednička kandidata, a što mu odredba članka 9. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske ne dopušta.

Predlažemo da se uz ime i prezime kandidata kojeg predlažu birači, na listi kandidata unese naziv „kandidat grupe birača“, a ne „nezavisni kandidat“ (članak 12. Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske), odnosno da se taj pojam uskladi sa nedavno prihvaćenim pojmovima u Zakonu o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 144/12), te posredno i Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 92/10 i 23/13) iz kojih su zakona mijenjani pojmovi „nezavisni kandidat“ i „nezavisna lista“ u „kandidata grupe birača“ i „listu grupe birača“.

Nadalje, ako bi se pristupilo postupku donošenja izmjena i dopuna Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske, smatramo svakako potrebnim i u tim izborima unijeti institut Etičkog povjerenstva, te obvezu donošenja izbornog etičkog kodeksa, kao što taj institut i tu obvezu propisuju Zakon o izboru zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 120/11 – proć. tekst) i Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

I u onim izbornim postupcima kod kojih važeći zakoni ne predviđaju imenovanje Etičkog povjerenstva i donošenje izbornih etičkih kodeksa, osnovna načela izbornog ponašanja iznijeta u izbornim etičkim kodeksima donijetim u onim vrstama izbora u kojima zakoni predviđaju njihovo donošenje (npr. izborima za zastupnike u Hrvatski sabor 14. studenog 2011. i izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 20. ožujka 2013.), su smatrana općeprihvaćenim načelima i ona su posredno primjenjivana i pri provedbi izbora kod kojih važeći zakoni ne propisuju obvezu osnivanja Etičkog povjerenstva i obvezu donošenja izbornih etičkih kodeksa.

S poštovanjem,

